

§ 15

Tillägg till läroplanen för Helsingfors stads gymnasier från 1.8.2021

HEL 2021-005480 T 12 00 01

Beslut

Fostrans- och utbildningsnämndens svenska sektion beslutade att godkänna tilläggen till läroplanen för Helsingfors stads gymnasier från 1.8.2021 på följande sätt:

Läroplanen kompletteras med

- 1) läroämnena och studieavsnitt (bilaga 1, kapitel 7)
- 2) timfördelningen för Helsingfors stads svenska gymnasier, gymnasier med särskild utbildningsuppgift och linjen för vuxenstudier (bilaga 2)
- 3) språkprogrammet för Helsingfors stads gymnasier (bilaga 3).

Till bilagorna till läroplanen läggs

- 1) handledningsplanen för Helsingfors stads gymnasier 2021 (bilaga 4).

Föredragande

vik. direktör för den svenska servicehelheten
Niclas Rönnholm

Upplysningar

Nina Malaska, pedagogisk sakkunnig, telefon
nina.malaska(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Läroplanen för Helsingfors stads gymnasier 2021
- 2 Timfördelningen för Helsingfors stads svenska gymnasier, gymnasier med särskild utbildningsuppgift och linjen för vuxenstudier
- 3 Språkprogrammet för Helsingfors stads svenska gymnasier
- 4 Handledningsplanen för Helsingfors stads gymnasier

Sökande av ändring

Omprövning, fostrans- och utbildningsnämnden

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Läroämnena och studieavsnitt i läroplanen för Helsingfors stads gymnasier

Den nya gymnasielagen trädde i kraft 1.8.2019. Med anledning av lagreformen publicerade Utbildningsstyrelsen i november 2019 nya grunder för gymnasieutbildningen för unga. Den nya läroplanen träder i kraft 1.8.2021.

Fostrans- och utbildningsnämndens svenska sektion beslutade att godkänna den gemensamma läroplansdelen för Helsingfors stads gymnasier på sitt möte 9.6.2020 (svenska sektionen 9.6.2020, § 13). Läroämnena och studieavsnitten ska nu läggas till läroplanen. De har utarbetats tidsmässigt efter att den gemensamma delen blev klar.

Läroämnena och studieavsnitten för läroplanen för Helsingfors stads gymnasier har utarbetats i samarbete för den svenska och finska gymnasieutbildningen. Fostrans- och utbildnings-nämndens finska sektion har för sin del godkänt det beslutsförslag som gäller tilläggen till läroplanen på sitt möte 18.05.2021.

Utarbetandet av läroämnena och studieavsnitten för läroplanen för Helsingfors stads gymnasier

Läroämnena och studieavsnitten för läroplanen för Helsingfors stads gymnasier har utarbetats som ett samarbete mellan de svenska och finska gymnasiernas rektorer, lärare, studerande och studerandevården. Till exempel utfördes en elektronisk enkät som riktade sig till de studerande på hösten 2020 i syfte att kartlägga de studerandes erfarenheter av och synpunkter på gymnasiets läroämnen. Genomgången av enkätresultaten skedde i de arbetsgrupper som utarbetade de stadsvisa läroplanstexterna för läroämnena.

Preciseringarna av läroämnena och studieavsnitten skrevs i 15 arbetsgrupper från maj till oktober 2020. Arbetsgrupperna fördjupade sig i läroämnenas innehåll och mål, samt för sitt eget läroämnes del i mångsidig kompetens. Arbetet i arbetsgrupperna resulterade i studieavsnitt för läroämnena med en beskrivning av mångsidig kompetens och bedömning för varje studieavsnitt samt eventuella stadsspecifika preciseringar av innehållen och målen.

Centralt innehåll i läroämnena och studieavsnitten i läroplanen

I enlighet med Helsingfors stadsstrategi (stadsfullmäktige 27.9.2017, 321 §) har läroplansarbetet haft som mål ett Helsingfors som är "världens mest storslagna plats att lära sig". Varje studerande som går i ett av Helsingfors stads gymnasier ges möjligheten att nå sin potential. Centrala teman i Helsingfors stads läroplansarbete har varit

- välmående

22.06.2021

- delaktighet
- gemensamt lärande
- mångsidig kompetens
- koldioxidneutralt Helsingfors 2035
- inspiration och framgång.

Ovan nämnda teman baserar sig på grunderna för läroplanen, stadsstrategin och målen för Helsingfors läroplansprojekt. Vid utarbetandet av studieavsnitten beaktade arbetsgrupperna dem: de syns konkret i målen för och innehållen i studieavsnitten samt i beskrivningarna av den mångsidiga kompetensen. I arbetsgrupperna fanns också en företrädare för studerandevården som hade i uppgift att i arbetet lyfta fram perspektivet den studerandes välbefinnande.

Exempel på hur olika teman behandlats i studieavsnitten för olika läroämnen:

I gymnastikens studieavsnitt 'Rörelse ger energi' har innehållet på lokal nivå preciserats: "I Helsingfors stads gymnasier uppmärksammar vi studerandenas välbefinnande och studiernas arbetsbörda."

I målen för psykologins studieavsnitt 'Den aktiva och lärande människan' har det på lokal nivå preciserats: "I studiemetoderna använder vi dialog och gemensamt lärande genom att använda hela Helsingfors stad som lärmiljö."

Den lokala preciseringen av de mångsidiga kompetenserna i studieavsnittet 'Kemi och jag': "Helsingfors gymnasier har många möjligheter att dra nytta av huvudstadsregionens högskolor, företag och ämbetsverk genom studiebesök eller virtuella besök."

I studieavsnittet i geografi, 'En värld i förändring', har vi på lokal nivå preciserat innehållet: "Studieavsnittet anknyter i hög grad till temat Koldioxidneutralt Helsingfors och kan lämpligen genomföras inom ett studieavsnitt med temat Koldioxidneutralt Helsingfors 2035."

I samband med formuleringen av studieavsnitten beaktades också andra teman som har sitt ursprung i grunderna för läroplanen, såsom samarbete med högskolor och arbetslivet samt internationalisering.

Läroplanens nya strukturer

Den nya läroplanen medför att man i gymnasierna har studieavsnitt i stället för kurser. Till sin omfattning är gymnasiets lärokurs minst 150

studiepoäng i stället för 75 kurser så som tidigare. Läroplanen för Helsingfors stads gymnasier bygger på de obligatoriska och nationella valfria moduler som beskrivs i grunderna för läroplanen.

I enlighet med grunderna är de obligatoriska studieavsnitten till sin omfattning 1–3 studiepoäng och de nationella valfria studieavsnitten två studiepoäng. Därutöver har man till läroämnena enligt grunderna för läroplanen lagt ett valfritt Projektstudieavsnitt (omfattning två studiepoäng) på stadsnivå och till de läroämnena som ingår i studentexamen studieavsnittet Repetition för abiturienter (omfattning 1–2 studiepoäng). Undantagsvis har inget repetitionsstudieavsnitt lagts till lärokursen svenska och litteratur och inte heller till lärokursen svenska som andraspråk och litteratur för i de här lärokurserna ingår repetition för abiturienterna i de nationella valfria studieavsnitten.

I läroplanen för Helsingfors stads gymnasier har studieavsnitt bildats av modulerna för endast ett läroämne. I samband med att studieavsnitten utarbetades fästes avseende vid det att de ska vara en naturlig del av vardagen i gymnasiet och att deras omfattning är rimlig. Av den här anledningen har studieavsnitten bildats så att de passar in i kursbrickan och säkerställer den studerandes välbefinnande.

Gymnasierna kan bilda ämnesöverskridande studieavsnitt genom att kombinera olika läroämnens studieavsnitt. I enlighet med stadens läroplan bildar gymnasierna ett ämnesöverskridande studieavsnitt på gymnasienivå med temat Koldioxidneutralt Helsingfors 2035. Det här studieavsnittet består av olika läroämnena, bl.a. naturvetenskaper, obligatoriska och eventuella valfria studieavsnitt, och riktar sig till första årets studerande. Innehållet i studieavsnittet preciseras läsårsvis i gymnasiernas läsårsplaner. Studieavsnittet Koldioxidneutralt Helsingfors ökar kunnandet om vilka åtgärder som kan sättas in för att bromsa klimatförändringen och om cirkulär ekonomi i läroplanen och gymnasieutbildningen. Det här är en av Helsingfors stads åtgärder i Koldioxidneutralt Helsingfors 2035 (stadsstyrelsen 10.12.2018, § 809).

I grunderna för gymnasiet läroplan betonas gymnasieutbildningens samarbete med särskilt högskolor. Enligt grunderna för läroplanen (Utbildningsstyrelsen 2019) ska den studerande ges möjlighet till individuella val ifråga om studier vid sin egen läroanstalt samt så att andra läroanstalters och högskolors undervisningsutbud utnyttjas. I läroplanen för Helsingfors stads gymnasier har man svarat på det här behovet bland annat genom att utarbeta ett läroämne med namnet Studier utförda vid andra läroanstalter. Det rör sig om ett valfritt läroämne på stadsnivå där man erkänner och tillgodoräknar studier som utförts vid andra läroanstalter och som inte kan läggas till andra läroämnena. Till

läroämnet ifråga kan man lägga till t.ex. studier som utförts vid en högskola, inom yrkesutbildning, som utbytesstuderande eller inom fri bildning. Kunnande som förvärvats annanstans synliggörs på det här sättet.

Bedömning av studieavsnitt

Till studieavsnitten i läroplanen har man utöver den bedömningsprecisering som arbetsgrupperna gjort lagt följande precisering som är stadens gemensamma:

Genom den formativa bedömningen stöder och handleder vi i lärandet, och den studerande gör en självvärdering inom den formativa bedömningen. Den studerande identifierar sitt eget kunnande och ställer upp mål för sitt lärande, som baserar sig på studieavsnittets mål och den studerandes egen studieplan. Den studerande bedömer under studieavsnittet hur hen uppnår sina mål.

Syftet med stadens gemensamma precisering är att förenhetliga bedömningsrutinerna i olika läroämnen.

Mångsidig kompetens i studieavsnitten

En central förnyelse i läroplanen är den mångsidiga kompetensens delområden, som bildar de gemensamma målen för läroämnena. Den allmänbildning som gymnasieutbildningen har i uppdrag att ge bygger på de kunskaper inom ett vetenskapsområde som definieras för läroämnet. Den mångsidiga kompetensen stödjer och fördjupar de här kunskaperna.

Sammanlagt finns det sex delområden inom mångsidig kompetens. Delområdena är kompetens för välbefinnande, kommunikativ kompetens, tvärvetenskaplig och kreativ kompetens, samhällelig kompetens, etisk kompetens och miljökompetens samt global och kulturell kompetens. I samtliga läroämnen och studieavsnitt i läroplanen fastställs hur den mångsidiga kompetensen förverkligas i dem. Mångsidig kompetens bedöms som en del av bedömningen av varje studieavsnitt.

I läroplanen har man definierat ett nationellt valfritt läroämne med namnet Temastudier, som syftar till att utveckla den mångsidiga kompetensen. I Helsingfors stads gymnasieutbildning ingår Aktivitetsstigenstudier i det här läroämnet. Aktivitetsstigenstudier kan den studerande avlägga till exempel genom att delta i ett projekt eller arrangemangen av ett evenemang i gymnasiet, verka som tutor i gymnasiet, utföra volontärarbete eller delta i styrelse- eller arbetsgrupparbete i gymnasiet eller annanstans. Syftet med studierna är att den studerande tar rollen

av en aktiv påverkare och får förutsättningar att verka i framtidens arbetsliv.

Läroämnena och studieavsnitten finns som bilagor till förslaget och på nätet.

Läroplanens läroämnen och studieavsnitt finns i en bilaga (bilaga 1)

med början i kapitel 7 på sidan 63. Läroplanen kan också läsas på nätet på adressen <https://bit.ly/3a7AK3u> (punkt Läroämnen).

Timfördelningen, språkprogrammet och handledningsplanen som en del av läroplanen

Enligt Grunderna för gymnasiets läroplan 2019 (Utbildningsstyrelsen 2019) ska den lokala läroplanen innehålla en timfördelning, ett språkprogram och en handledningsplan för gymnasiet. Utbildningsanordnaren ska ha godkänt dem.

Fostrans- och utbildningsnämndens svenska sektion beslutade att godkänna den gemensamma delen i läroplanen för Helsingfors stads gymnasier på sitt möte 9.6.2020 (svenska sektionen 9.6.2020, § 13). Till läroplanen ska man nu lägga timfördelningen, gymnasiernas språkprogram och handledningsplanen för de har tidsmässigt behandlats i samband med att läroämnena och studieavsnitten har utarbetats.

I timfördelningen för Helsingfors stads svenska gymnasier antecknas läroämnesvis eller läroämnesgruppvis omfattningen av de studier som erbjuds i studiepoäng. Omfattningen av de nationella obligatoriska studierna och de nationella valfria studierna grundar sig på Statsrådets förordning om gymnasieutbildning (810/2018), i vars bilaga 1 studier som ingår i lärokursen för gymnasieutbildning för unga har fastställts.

Gymnasiernas gemensamma studier i studiepoäng består av de stadsvisa valfria studieavsnitten. De här är i läroämnena enligt grunderna för läroplanen Projektstudieavsnittet (omfattning två studiepoäng) samt i läroämnen som ingår i studentexamen Repetition för abiturienter-studieavsnittet (omfattning 1–2 studiepoäng). Repetition för abiturienter-studieavsnittet erbjuds undantagsvis inte i lärokursen svenska och litteratur och inte heller i lärokursen svenska som andraspråk och litteratur för repetition som är avsedd för abiturienter ingår i de här lärokurserna i de nationella valfria studieavsnitten.

Till läroplanen läggs också timfördelningen för vuxenlinjen vid Tölö gymnasium samt en timfördelningstabell som illustrerar studier enligt den särskilda uppgift som Helsingfors stads gymnasier fått och omfatt-

ningen av dem. Studier enligt en särskild uppgift är skolspecifika valfria studier. Helsingfors stads gymnasiers särskilda utbildningsuppgifter grundar sig på undervisnings- och kulturministeriets beslut (UKM/43/530/2017).

Språkprogrammet

I Helsingfors stads svenska gymnasiers språkprogram beskriver man vilka språk som kan studeras vid gymnasierna ifråga som olika lärokurser. Till de nationella obligatoriska studierna hör det andra inhemska språkets och ett främmande språks studieavsnitt. Av de här studeras det ena som A-lärokurs och det andra som B1-lärokurs. I A-lärokursen ingår sex obligatoriska studieavsnitt och i B1-studiekursen ingår fem obligatoriska studieavsnitt. Utöver de här kan den studerande studera främmande språk som B2- och B3-lärokurser samt flera språk i A-lärokurs som valfria studier.

I samband med att de svenska gymnasiernas språkprogram har utarbetats har man beaktat språkprogrammen för Helsingfors stads svenska grundläggande utbildning och att studiestigarna för olika språk fortsätter vid övergång till gymnasiet. Som A-lärokurs och B2-lärokurs, som börjat inom den grundläggande utbildningen, finns det i gymnasiernas egna språkutbud fem olika språk, och som B3-lärokurs, som börjar i gymnasiet, kan man studera fyra olika språk. Studierna i det andra inhemska språket kan avläggas som modersmålsinriktad, A-, eller B1-lärokurs. Som resultat av det nya språkprogrammet och genom ett samarbete med Arbis och möjligheten att avlägga studieavsnitt i Helsingfors stads Verkkolukio ökar språkutbudet i Helsingfors stads gymnasier och svarar således på målet att öka helsingforsarnas språkkunskaper i enlighet med Helsingfors stadsstrategi t.ex. med kinesiska och italienska.

Handledningsplanen för Helsingfors stads gymnasier 2021

I handledningsplanen för Helsingfors stads gymnasier beskrivs de gemensamma riktlinjerna för handledningen i stadens gymnasier. Handledningsplanen kompletterar kapitlet om handledning i läroplanen. De enskilda gymnasierna preciserar handledningsplanen på stadsnivå i den gymnasiespecifika handledningsplanen. Konkreta rutiner som tillämpas i samband med handledningen planeras och bedöms i gymnasiernas verksamhetsplaner och verksamhetsberättelser. Enligt Grunderna för gymnasiet läroplan (Utbildningsstyrelsen 2019) ska man i handledningsplanen beskriva handledningens centrala begrepp, uppgifter och mål samt handledningsarrangemangen, aktörerna inom handledningen och arbetsfördelningen. Enligt grunderna ska man i

handledningsplanen dessutom beskriva handledningens innehåll, metoder och arbetssätt, handledning i övergångsskeden och samarbetet med utomstående aktörer. I handledningsplanen beskrivs dessutom utvärderingen av handledningsverksamheten.

I handledningsplanen för Helsingfors stads gymnasier utgår man från att handledningen är ett gemensamt arbete för hela läroanstalten i enlighet med principen Hela gymnasiet handleder.

Handledningen är målinriktat lett arbete som är gymnasiets gemensamma sak och där interaktionen och samarbetet mellan de olika aktörerna får stor vikt. Handledningsverksamheten beskrivs som ett kontinuum av den handledning som börjar före gymnasiestudierna och fortsätter ännu efter utexamineringen. Man kan bekanta sig med tilläggen i bilagorna till det här förslaget och på nätet.

Timfördelningen och språkprogrammet som ska läggas till läroplanen finns i kapitlen 1.3 respektive 1.4 i läroplanen som bifogats till det här förslaget (bilaga 1).

Handledningsplanen finns i punkt 8.6 i kapitel 8 i läroplanen. De finns också som separata filer i bilagorna till förslaget (bilagorna 2, 3 och 4).

Läroplanen kan läsas också på nätet på adressen <https://bit.ly/3a7AK3u>.

Beslutanderätt

I Helsingfors stads förvaltningsstadgas 15:e kapitel, 2 §:s andra avsnittets 1:a moment beslutar eller godkänner fostrans- och utbildningsnämndens svenska sektion grunder och gränser enligt vilka en tjänsteinnehavare beslutar om godkännande på stadsnivå av läroplaner och andra planer som hänför sig till ordnandet av undervisningen.

Föredragande

direktör för den svenska servicehelheten
Niclas Grönholm

Upplysningar

Nina Malaska, pedagogisk sakkunnig, telefon
[nina.malaska\(a\)hel.fi](mailto:nina.malaska(a)hel.fi)

Bilagor

- 1 Läroplanen för Helsingfors stads gymnasier 2021
- 2 Timfördelningen för Helsingfors stads svenska gymnasier, gymnasier med särskild utbildningsuppgift och linjen för vuxenstudier
- 3 Språkprogrammet för Helsingfors stads svenska gymnasier
- 4 Handledningsplanen för Helsingfors stads gymnasier

22.06.2021

Ärende/5

Sökande av ändring

Omprövning, fostrans- och utbildningsnämnden